

**ZADANIE
PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
HORNÝ KALNÍK**

N Á V R H

NOVEMBER 2017

OBSAH :

A. Dôvody pre obstaranie územného plánu	3
B. Určenie hlavných cieľov rozvoja	3
C. Vymedzenie riešeného územia	4
D. Požiadavky, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie	4
E. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia	10
F. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce	11
G. Základné demografické údaje a prognózy	11
H. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce	15
I. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu	17
J. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia	17
K. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a techn. vybavenia územia	20
L. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, požiadavky na zabezpečenie ekolog. stability územia	21
M. Požiadavky, vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva	23
N. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania obce s prihliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu	25
O. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry, výroby a rekreácie	26
P. Požiadavky z hľadiska životného prostredia	27
Q. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy	28
R. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	29
S. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	29
T. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby	30
U. Požiadavky na rozsah a úpravu územného plánu	30

A. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Horný Kalník v súčasnosti nemá k dispozícii platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Obec má menej ako 2000 obyvateľov, ale podľa § 11, ods. 2, písm. a) zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) je povinná mať územný plán obce (ďalej len „ÚPN-O“), pretože je treba:

- riešiť koncepciu územného rozvoja obce,
- uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu,
- umiestniť verejnoprospešné stavby.

V posledných rokoch vzrástá záujem o výstavbu rodinných domov v lokalitách mimo zastavaného územia obce, bez prístupových komunikácií a inžinierskych sietí. Vzhľadom k potrebe zabezpečiť koncepčný rozvoj obce pre strednodobý horizont (cca 20 rokov), orgán územného plánovania, ktorým je Obec Horný Kalník, rozhodol o obstaraní územného plánu obce. Rozhodnutie o obstaraní Územného plánu obce schválilo Obecné zastupiteľstvo v Hornom Kalníku uznesením č.12/2016 zo dňa 14.09.2016.

Ďalšími dôvodmi pre obstaranie územného plánu obce sú:

- potreba získať právne záväzný dokument, usmerňujúci rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy a pod.),
- potreba vytvoriť podmienky pre rozvoj obce spolu s jej katastrálnym územím, zabezpečiť bezkolízny rozvoj jednotlivých funkcií.

Obstarávanie územného plánu obce začalo prípravnými prácami v zmysle stavebného zákona - Oznámenie o začatí obstarávania Územného plánu obce Horný Kalník bolo v obci zverejnené spôsobom v mieste obvyklým - vyvesením oznamu na úradnej tabuli obce Horný Kalník pred budovou obecného úradu od 23.3.2017 do 25.4.2017 a uverejnením oznamu na webovej stránke obce www.hornykalinik.sk. Dotknutým orgánom štátnej správy, dotknutým susedným obciam a dotknutým správcom zariadení verejnej dopravnej a technickej infraštruktúry bolo oznámenie o začatí obstarávania ÚPN-O odoslané jednotlivo listom č.53/2017 zo dňa 23.3.2017 spolu so žiadosťou o spoluprácu a poskytnutie podkladov.

Prieskumy a rozborov pre Územný plán obce Horný Kalník vypracovala v októbri 2017 Ing.arch. Eleonóra Hejzlarová, 1629 AA SKA a kol. Súčasťou prieskumov a rozborov je Krajinnoekologický plán, s hlavným riešiteľom Ing.arch. E. Hejzlarovou a riešiteľmi Mgr. T. Šolomekovou PhD. a Ing. P. Balážom, PhD.

B. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Cieľmi územného plánu obce sú:

- a) komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- b) stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- c) stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich bezkolízny rozvoj všetkých funkčných zložiek v katastrálnom území, vytváranie harmonického prostredia v zastavanom území obce aj vo voľnej krajine,
- d) vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- e) vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

Hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie územných a technických podmienok pre rozvoj obce a jej katastrálneho územia pre plánovaný rast počtu obyvateľov do roku 2038.

C. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie pre územný plán obce tvorí jej administratívno-správne územie t.j. katastrálne územie Horný Kalník - pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 205,77 ha.

Katastrálne územie obce Horný Kalník patrí z hľadiska širších územných vzťahov do Žilinského samosprávneho kraja, je vo východnej časti okresu Martin, cca 5,0 km juhovýchodne od okresného mesta Martin. Zo severnej strany susedí s kat. územím Dražkovce a Dolný Kalník, z východnej strany s kat. územím Turčianske Jaseno, na južnej strane s kat. územím Belá (obec Belá - Dulice) a na severozápadnej strane s kat. územím Žabokreky. Územie katastra obce je súčasťou Turčianskej kotliny. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 12,65 ha.

Zastavané územie obce je v územnom pláne potrebné rozšíriť o nové plochy v rozsahu, vyplývajúcom z potrieb obce a jej plánovaného rozvoja v návrhovom období do roku 2038. Do navrhovaného zastavaného územia začleniť najmä :

- plochy s vybudovanou alebo v blízkosti dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- plochy, bezprostredne nadväzujúce na súčasné zastavané územie.

D. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE Z NADRADENEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj (ďalej len ÚPN-VÚC ŽSK), schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.5.1998. Záväzná časť ÚPN-VÚC bola vyhlásená nariadením vlády SR č.223/98 Z.z. Všeobecne záväzným nariadením Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005 boli vyhlásené záväzné časti Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC. V roku 2008 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽSK č.3, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.17/2009 zo dňa 17.03.2009. V roku 2011 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽSK č.4, ich záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.26/2011 zo dňa 27.06.2011.

V územnom pláne obce Horný Kalník je potrebné rešpektovať všetky záväzné regulatívy, týkajúce sa riešeného územia a obsiahnuté v záväznej časti ÚPN-VÚC ŽSK, v znení neskorších zmien a doplnkov.

Záväzné regulatívy, obsiahnuté v ÚPN-VÚC Žilinského kraja, týkajúce sa riešeného katastrálneho územia (stav platný k 10.11. 2017):

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.3 formovať koncepciu sídelnej štruktúry Žilinského kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažisk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.9 podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko - martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy, zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov: SR, CR a PR,
- 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov - sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnoteknickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí opti-

- málnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
 - 3.11 podporovať aktivity, súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci,
 - 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás, nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
 - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky :
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
 - 4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality, tvoriace charakteristické krajinné panorámy,
 - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,

- 4.10 prispôsobovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa maximálne zabezpečila ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.1 dopravná regionalizácia

- 5.1.1 v návrhovom období realizovať opatrenia, stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno - gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko a v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby, podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, hlavne dopravno - gravitačného centra Žilina - Martin,

5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T

- 5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len ITF, ktoré je nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT) a dopravných sietí TEN-T,
 - c) rešpektovať cestnú infraštruktúru alokovanú v trasách doplnkových sietí TEN-T Martin - Turčianske Teplice - Šášovské Podhradie - Zvolen - Šahy - Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3,

5.3. infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

- 5.3.6 v návrhovom i výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úsekoch :
- b) križovatka s cestou I/18 Martin - Horná Štubňa, súčasť doplnkovej siete TEN-T, sieť AGR č. E77, trasa TEM 5,
- 5.8 infraštruktúra cyklistickej dopravy
- 5.8.1 chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:
- f) Turčianska cyklomagistrála v trase cesty III/01892 Vrútky - Lipovec - Turčianske Kľačany, v trase účelovej cesty Turčianske Kľačany - Sučany, v trase cesty III/01899 most cez Váh Sučany, v trase cesty III/01894 Sučany - Turčianska Štiavnička - Blatnica - Turčiansky Michal, v trase spevnenej poľnej cesty Turčiansky Michal - Háj, v trase ciest III/06536 a III/06537 Háj - Turčianske Teplice, v trase miestnych komunikácií a spevnených poľných ciest na území Turčianskych Teplíc, v trase cesty III/06545 Turčianske Teplice - Budiš, v trase spevnených lesných ciest Budiš - Za Hájom - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja s napojením cez Prievidzu a Bojnice na Hornonitriansku cyklomagistrálu.

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:
- 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,
- 6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:
- 6.6.1. zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutričov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31. 12. 2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
- 6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
- 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenského kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,
- 6.11 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,
- 6.12. zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
- 6.13.2 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
- 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami

- Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
- 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
 - 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia, navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.6 chrániť územné koridory a plochy pre vedenia a zariadenia vo výhľade po roku 2015:
 - 7.6.11 2x110 kV vedenie Košúty - Turčianske Teplice,
- 7.7 podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynifikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia. (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK). S využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy, budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a elektriny tam, kde je to ekonomicky a environmentálne odôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť budov z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 8.3 zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení, súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach, určených v územnom pláne.

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja.

10. V OBLASTI TELEKOMUNIKÁCIÍ

10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v Telekomunikačných projektoch,

11. V OBLASTI PÔŠT

11.1 rešpektovať koncepcné materiály, schválené vládou SR a MDPT SR,

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, spojené s realizáciou záväzných regulatívov v riešenom katastrálnom území sú tieto:

1. STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA - sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.
2. DOPRAVNÉ STAVBY
 - 2.1 Stavby cestnej dopravy :
 - 2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie alternatívne I/59 a I/70, cestný ťah alternatívne I/65, II/519, III/06538 a I/14,
3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
 - 3.1 Vodohospodárske stavby
 - 3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby :
 - v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,
 - 3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,
 - 3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,
 - 3.2 Energetické stavby
 - 3.2.4 stavby, súvisiace s plynifikáciou v okresoch Žilinského kraja,
 - 3.4 Stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov
 - 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č.103/1990 Zb., zákona č.262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.199/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky c.136/1995 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky c.286/1996 Z.z., zákona č.229/1997 Z.z., zákona č. 175/1999 Z.z., zákona 237/2000 Z.z., zákona č.416/2001 Z.z. zákona č. 553/2001 Z.z. a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce je okrem nadradenej územnoplánovacej dokumentácie potrebné využívať aj strategické dokumenty a územnoplánovacie podklady, ktoré sú vypracované a dostupné pre územie okresu, kraja, SR (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského kraja, Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja, a pod.).

E. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Z hľadiska územno-správneho členenia patrí Horný Kalník do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Martin. Obec je súčasťou prímestského pásma aglomerácie okolo okresného mesta Martin, táto aglomerácia je hospodárskym ťažiskom okresu Martin. V rámci aglo-

merácie má obec v súčasnosti najmä obytnú funkciu, ktorú dopĺňa funkcia poľnohospodárskej výroby v zastavanom území aj v extraviláne.

Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň LAU 2 (do r.2002 NUTS V). Rozhodnutím MVaRR SR č.3/2007 zo dňa 6.6.2007 bola obec Horný Kalník zaradená do skupiny obcí mimo kohéznych pólov rastu, ležiacich v záujmovom území inovačného pólu rastu.

Z hľadiska širších územných väzieb v rámci Žilinského kraja sa obec Horný Kalník nachádza vo východnej časti Turca, v podhorskom sídelnom páse Veľkej Fatry.

V navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúre odvetvia rekreácie podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je okres Martin súčasťou Turčianskeho regiónu cestovného ruchu, obec Horný Kalník patrí do rekreačného územného celku okres Martin a rekreačného krajinného celku Veľká Fatra - Sever. Okres Martin má všetky predpoklady na rozvoj cestovného ruchu najmä v oblasti vidieckeho a poznávacieho turizmu, založeného na poznávaní tradícií s bohatou históriou subregiónu Turca. Zároveň má dobré podmienky pre všetky formy horskej pešej, lyžiarskej turistiky, cykloturistiky a hipoturistiky. V riešenom katastrálnom území obce v rámci ÚPN-VÚC Žilinského kraja nie sú navrhnuté žiadne rekreačné útvary. V blízkosti obce sú však viaceré významné rekreačné útvary, predovšetkým *stredisko rekreácie a turizmu Belá-Dulice - Jasenská dolina* medzinárodného významu a *mesto Martin* - hlavné nástupné centrum Turčianskeho regiónu cestovného ruchu, ako aj rekreačného územného celku okres Martin, s aglomeráciou rekreačných útvarov medzinárodného významu *Martinské Hole - Martin* a prímestskými rekreačnými zónami *Jahodníky, Záturčie, Sklabinský Potok*.

F. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE

Záujmové územie je územie priľahlé k územiu obce, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci a ktorého usporiadanie je potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Z hľadiska funkčných a technických súvislostí je za takéto územie možné pokladať :

- Územie susedných obcí Dolný Kalník, Turčianske Jeseno a Belá-Dulice, ktoré sú s obcou Horný Kalník prepojené sústavou sietí dopravnej a technickej infraštruktúry (vodovod, plánovaná kanalizácia, elektrina). Obytné územie obce pozdĺž cesty III/2148 plynule pokračuje východným smerom do kat. územia Turčianske Jaseno.

G. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNÓZY

G.1 Vývoj počtu obyvateľov obce

Vývoj počtu obyvateľov odráža vplyv viacerých faktorov - vekovú skladbu obyvateľov, rovnováhu v počte mužov a žien, počet pracovných príležitostí v obci a v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, dostatok disponibilných plôch pre rozvoj obce, ale aj bytovú, hospodársku a sociálnu politiku štátu. Povojnový rozvoj obce bol ovplyvnený najmä pracovnými príležitostami v blízkom okresnom meste Martin, kde sa rozvíjal ťažký priemysel s veľkými nárokmi na pracovné sily. Obec sa stala satelitným sídlom Martina, bez dostatočných vlastných ekonomických aktivít.

Pre potreby územného plánu obce sú dôležité údaje o počtoch obyvateľov z posledného obdobia a súčasné a predpokladané trendy rastu.

Obec Horný Kalník mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 158 obyvateľov, z toho 83 žien a 77 mužov.

Pri sčítaní k v roku 2001 mala obec 140 trvale bývajúcich obyvateľov. V období od sčítania v roku 2001 do sčítania v roku 2011 mal priemerný ročný prírastok hodnotu 1,29 %.

Katastrálne územie obce má rozlohu 205,76 ha. Hustota osídlenia v r.2015 bola 77,27 obyv./km², k 31.12.2016 vzrástla na 88,69 obyv./km² a je nižšia ako celookresný priemer, ktorý dosahuje hodnotu 132,0 obyvateľov na km².

Tab. Z-1 : *Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce (Zdroj : ŠÚ SR)*

Rok (k 31.12.)	1980	1991	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (30.6.)
Počet obyvateľov	146	130	140	158	160	168	173	176	180	185

Po stagnácii počtu obyvateľov obce v období rokov 1980 - 2001, začal počet obyvateľov stúpať. K 30.6.2017 mala obec 185 obyvateľov, v období od sčítania v r.2011 stúpol počet obyvateľov obce o 27 obyvateľov - priemerný ročný prírastok v tomto období je 3,12 %, čo vysoko prekračuje hodnoty priemerného prírastku za okres Martin, Žilinský kraj a SR. Možno konštatovať, že záujem o bývanie v obci je veľký, v súčasnosti však limitovaný nedostatkom pripravených stavebných pozemkov na bytovú výstavbu.

Tab. Z-2 : *Bilancia pohybu obyvateľstva (zdroj: obecná štatistika, 2017)*

Rok	naro- dení	zo- mrelí	prirodzený prí- rastok/ úbytok	pristá- hovaní	odstá- hovaní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyva- teľov k 31.12.
2007	0	1	-1	4	11	-7	-8	150
2008	3	3	0	1	0	+1	+1	151
2009	0	2	-2	5	6	-1	-3	148
2010	3	0	+3	7	1	+6	+9	157
2011	1	1	0	5	0	+5	+5	162
2012	4	1	+3	6	1	+5	+8	170
2013	1	0	+1	5	1	+4	+5	175
2014	1	0	+1	2	0	+2	+3	178
2015	3	1	+2	3	1	+2	+4	182
2016	2	0	+2	3	0	+3	+5	187
Spolu 2007-2016	18	9	+9	41	21	+20	+29	

Pozn. Tabuľka bola spracovaná bez korekcie s použitím údajov Obce Horný Kalník .

Podľa obecnej štatistiky v období rokov 2007 - 2016 počet obyvateľov obce stúpol o 29 osôb, pričom v r.2007 a 2009 ešte obyvatelia ubudli, ale od roku 2010 počet obyvateľov každoročne narastá. Počet obyvateľov obce v sledovanom období stúpal prirodzeným prírastkom (+9 obyvateľov) a zároveň rástol aj kladným migračným saldom (+20 obyvateľov), pričom prírastok migračným saldom bol vyšší ako prirodzený prírastok.

Tab. Z-3: *Vývoj zloženia obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín, index vitality*

	Počet oby- vateľov	Predproduk.vek		Produktívny vek		Poprodukt. vek		Index vi- tality
		Počet	%	Počet	%	Počet	%	
sčítanie 1991	130	26	20	71	54,6	33	25,4	78,8
sčítanie 2001	140	28	20	73	52,1	39	27,9	71,8
sčítanie 2011	158	25	15,7	115	72,9	18	11,4	138,9

Z tabuľky vyplýva, že veková skladba obyvateľov obce sa od roku 1991 zlepšila, výrazne pri poslednom sčítaní. Podľa hodnoty indexu vitality možno konštatovať, že typ populácie sa zmenil z regresívneho (menej ako 120) na stabilizovaný (121 - 200). Za sledované obdobie je v skupine predproduktívneho veku stagnácia; v skupine produktívneho veku nárast, čo vyplýva z faktu, že sú v ňom silné ročníky (ľudia narodení od cca polovice 50-tych do polovice 70-tych rokov 20.stor.) a v skupine poproduktívnej úbytok. Zvýšenie indexu vitality pri sčítaní v roku 2011 ovplyvnila aj skutočnosť, že v súčasnosti sa do skupiny obyvateľov poproduktívneho veku zaraďujú obyvatelia s vekom vyšším ako 65 rokov (predtým 60).

Tab. Z-4: Veková štruktúra obyvateľstva obce Horný Kalník, okresu Martin a SR (SODB, 2011)

Veková skupina	Horný Kalník		Okres Martin		Slovenská republika	
	počet obyv.	v %	poč.obyv.	v %	poč.obyv.	v %
Predprodukt. vek	25	15,7	17 474	17,9	1 015 493	18,9
Produktívny vek	115	72,9	62 403	63,8	3 349 231	62,3
Poprodukt. vek	18	11,4	17 475	17,9	967 207	18,0
Nezistený	-	-	461	0,4	47 524	0,8
Spolu	158	100,0	97 813	100,0	5 379 455	100,0
Index vitality	138,9		100,0		105,0	
Priemerný vek	38,5		31,4		38,7	

* Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2017*

Z tabuľky vyplýva, že veková štruktúra obyvateľov obce bola z hľadiska priemerného veku porovnateľná s vekovou skladbou obyvateľov okresu Martin aj Slovenska, z hľadiska indexu vitality priaznivejšia ako veková skladba obyvateľov okresu Martin aj Slovenska. Oproti Slovensku, ako aj oproti okresu Martin, je v obci nižší podiel obyvateľov v predproduktívnom veku a v poproduktívnom veku, zároveň vyšší podiel obyvateľov v produktívnom veku.

V Žilinskom kraji sa v období do roku 2015 predpokladá postupné zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov kraja aj okresu. Z hľadiska typu populácie predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2038 index vitality zostane v pásme stabilizovaného typu populácie.

Index maskulinity

Pri sčítaní v r.2011 bolo v obci 77 mužov a 83 žien (zdroj: ŠÚ SR). V prepočte na 1000 mužov v obci pripadalo 1078 žien, čo sa nepokladá za výrazné porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti a vierovyznania

Pri sčítaní v r.2011 bolo 100,0 % obyvateľov slovenskej národnosti. Podľa výsledkov sčítania v r.2011 sa najviac obyvateľov hlási k evanjelickej cirkvi a.v. (97 osôb, t.j. 61,0 %) a k rímsko-katolíckej cirkvi (42 osôb, t.j. 26,4 %). Podiel ostatných vierovyznaní je podstatne nižší (0,6 -1,3 %), bez vyznania je 16 osôb (10,1 %).

Ekonomická aktivita obyvateľov, pracovné príležitosti

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 90 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 41 žien a 49 mužov. Zo 115 obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 78,3 %. V obci pracovalo 12 osôb - živnostníkov a 1 pracovník v terciárnom sektore. Podľa SODB v r.2011 bolo v obci 7 osôb nezamestnaných, čo predstavovalo 7,8 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Primárny sektor je v obci zastúpený Poľnohospodárskym družstvom "SNP" Sklabiňa, ktoré v katastrálnom území obhospodaruje poľnohospodársku pôdu. Na hospodárskom dvore v súčasnosti nemá žiadne aktivity, nechová ani neplánuje chovať hospodárske zvieratá. Se-

kundárny sektor nie je zastúpený žiadnou výrobnou firmou, na území obce sídlia len živnostníci. *Terciárny sektor* je zastúpený len obecným úradom.

Hospodárska základňa obce absentuje vo všetkých troch sektoroch. Vzhľadom na nízky počet pracovných príležitostí v obci, podľa sčítania v r.2011 veľká časť pracujúcich odchádzala za prácou do iných sídel - najmä do Martina. Odchádzajúcich osôb za prácou bolo v obci 78, z toho v primárnom sektore pracovali 3 osoby, v sekundárnom sektore 33 osôb, v terciálnom 51 osôb. Okresné mesto Martin, ale aj blízke mestá a obce Turany, Vrútky, Sučany a Košťany sú zdrojom pracovných príležitostí predovšetkým v sekundárnom a v terciárnom sektore.

V r.2016 boli v obci evidovaní 3 uchádzači o zamestnanie, čo predstavuje 3,3 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov. Počet uchádzačov je relatívne stabilizovaný a nízky. Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci kopíruje vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Martin. V ďalších rokoch predpokladáme zvýšenie počtu pracovných príležitostí najmä v terciárnej sfére (predpokladaný rozvoj služieb).

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce

V Žilinskom kraji sa v období do roku 2015 predpokladalo postupné zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov a zmena typu populácie zo stabilizovanej až stagnujúcej (index vitality v rozmedzí 120 - 200) na ubúdajúcu (index vitality menší ako 120) v období po r.2005. V najbližších rokoch sa predpokladá ďalšie zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov kraja aj okresu. Pre obdobie do roku 2015 ÚPN - VÚC Žilinského kraja predpokladal nerovnomerný vývoj - do roku 2005 intenzívnejší s indexom rastu 102,2 a v rokoch 2006 - 2015 pomalší vývoj a indexom rastu 101,7.

V obci predpokladáme, že v návrhovom období do r. 2038 index vitality zostane nad hodnotou 120, t.j. nezmení sa stabilizovaný typ populácie. V prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti od obce je dostatok pracovných príležitostí a obec poskytuje vhodné prostredie na bývanie, čo sa prejavuje záujmom o výstavbu nových rodinných domov. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam predpokladáme v budúcich rokoch výraznejší nárast počtu obyvateľov obce, najmä v závislosti na novej výstavbe rodinných domov (prist'ahovaním). Predpokladom stabilizácie obyvateľstva a zlepšenia jeho vekovej štruktúry je vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci a dobudovanie vybavenosti na zodpovedajúcu úroveň. Na základe vyhodnotenia uvedených východísk **predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce, tab. Z-5:**

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2 017	185	100,0	-
2 028	240	129,7	2,7
2 038	300	162,2	2,5

G.2 Bytový a domový fond

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci Horný Kalník spolu 63 bytových jednotiek, z toho 52 (82,5 %) trvalo obývaných bytov. Z celkového počtu 52 trvalo obývaných bytov bolo 6 bytov v bytovom dome. Celkový počet domov bol 53, z toho trvale obývaných 43 (81,1%). Neobývaných domov bolo 10.

Počet trvale obývaných bytov dosiahol v obci 329/1000 obyvateľov (priemer SR 307/1000 obyv., priemer EÚ je viac ako 400 bytov/1000 obyv.).

Domov bolo spolu 53, z toho obývaných 43, neobývaných domov bolo 10 - z toho 9 určených na rekreáciu, 1 neobývaný z iných dôvodov. Zo 43 obývaných domov bolo 42 rodinných domov a 1 bytový dom. V obci výrazne prevažuje individuálna forma byvania (rodinné domy).

V návrhovom období predpokladáme zachovanie súčasnej úrovne počtu trvale neobývaných bytov (v roku 2011 bolo v obci 11 trvale neobývaných bytov, t.j. 17, 5 %). Byty boli neobývané z dôvodu rekreačného využitia.

V roku 2001 pripadalo v obci na 1 obyvateľa priemerne 18,1 m² obytnej plochy - na Slovensku to bolo 14,8 m², vo vyspelých krajinách EÚ 30 - 40 m². V obci prevládajú 4 izbové byty, ktoré tvoria 32,7 % z celkového počtu trvale obývaných bytov. Pomerne veľké percentuálne zastúpenie majú však aj 3 izbové (25,0 %), 5 a viacizbové byty (26,9 %).

Na 1 trvale obývaný byt pripadalo pri sčítaní v roku 2011 v Hornom Kalníku 3,04 obyvateľa, pri sčítaní v roku 2001 3,26 obyv./1 byt. Koeficient obývanosti sa v obci oproti roku 2001 zlepšil o 0,22 obyv./byt. V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2011 pripadalo 3,20 obyvateľa/1 byt, v okrese Martin 2,94 obyvateľa/1 byt. Obývanosť bytového fondu v obci bola v r.2011 nižšia ako v Žilinskom kraji a vyššia ako v okrese Martin.

V najbližších rokoch predpokladáme v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja **ďalšie znižovanie koeficientu obývanosti v obci nasledovne :**

v roku 2 001	3,26 obyv. / 1 byt
v roku 2 011	3,04 obyv./ 1 byt
v roku 2 028	2,86 obyv. / 1 byt
v roku 2 038	2,75 obyv. / 1 byt

Predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2 038 sa bude výstavba nových bytov realizovať prevažne formou rodinných domov. Najväčší záujem o výstavbu je v súčasnosti o výstavbu v zastavanom území - severovýchodne od cesty III/2148 a v prieluke medzi zástavbou v strednej časti medzi súčasným obytným územím a areálom bývalého hospodárskeho dvora družstva. Mimo zastavaného územia je záujem o výstavbu na plochách, ktoré bezprostredne nadväzujú na zastavané územie obce, a to južne od zastavaného územia v lokalite Záhumnie, východne od zastavaného územia a v pokračovaní zástavby severným smerom v lokalite Povrazy.

Z hľadiska nákladov na technickú infraštruktúru je najvýhodnejšou formou využitie prelúk medzi jestvujúcou zástavbou pozdĺž existujúcich komunikácií, intenzifikácia súčasných obytných plôch a využitie plôch priamo nadväzujúcich na zastavané územie. Možnosť výstavby rodinných domov v prelukách je v obci obmedzená, zabezpečenie predpokladaného rozvoja obce v návrhovom období vyžaduje aj záber plôch mimo súčasné zastavané územie.

Pre predpokladaný počet 300 obyvateľov obce v roku 2 038 a pre dosiahnutie obývanosti 2,75 obyvateľa/1 byt je **v roku 2038 potrebný celkový počet približne 110 trvale obývaných bytov**. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (17,5 %) je **potrebných v obci spolu približne 130 bytov, t.j. do roku 2 038 potrebné postaviť v obci približne 70 bytov**. Na základe predpokladu, že k návrhovému roku 2038 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

H. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU OBCE

Obec Horný Kalník je malé vidiecke sídlo, umiestnené vo východnej časti Turca v blízkosti okresného mesta Martin, v podhorskom sídelnom páse Veľkej Fatry. Kompaktnou zástavbou tvorí v krajine ucelený priestorový útvar.

Miestne prírodné podmienky v minulosti určovali situovanie a počiatočnú formu osady ako aj komunikačné väzby s jej vzdialenejším aj bližším okolím, predovšetkým poľami, pasienkami a lesmi. V súčasnej urbanistickej štruktúre je historický vývoj obce už málo čitateľný. Urbanistická štruktúra postupne vznikala z južnej strany obchodnej cesty (teraz cesta III/2148) na pravobrežnej časti potoka Kalník, v strednej časti aj na ľavom brehu potoka.

Na mieste vtedajšieho centra obce, zrejme pri moste cez potok Kalník, na jeho pravom brehu stála dnes už zaniknutá kaplnka. V tejto časti obce je aj dnes čiastočne zachovaná zástavba na pôvodnej úzkej parcelácii. Súčasná urbanistická forma sa vyvinula z historického pôdorysu pokračovaním obytnej zástavby pozdĺž hlavnej cesty, ťažisko sa presunulo z priestoru okolo zaniknutej kaplnky do priestoru so súčasnou centrálnou vybavenosťou obce - objektom kultúrneho domu s obecným úradom. Do pôvodnej drobnej štruktúry výrazne zasahuje areál hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva. V súčasnej urbanistickej štruktúre chýba centrum so zodpovedajúcimi verejnými priestormi. V území sa nenachádzajú žiadne priestorové dominanty.

Územie je zastavané rodinnými domami, občiansku vybavenosť v súčasnosti reprezentuje len budova kultúrneho domu s obecným úradom a hasičská zbrojnica, cintorín je vhodne umiestnený mimo zastavaného územia obce. Popri obytnej funkcii s občianskou vybavenosťou je v súčasnosti v zastavanom území zastúpená najviac zastúpená funkcia poľnohospodárskej výroby (hospodársky areál poľnohospodárskeho družstva, plochy záhrad a sádov). Funkčnú štruktúru zastavaného územia dopĺňajú plochy dopravnej, technickej infraštruktúry, vodné toky a plochy nelesnej drevinnej vegetácie. V katastrálnom území výrazne prevláda poľnohospodárska pôda nad lesnými pozemkami.

Pri návrhu priestorového a funkčného usporiadania obce v návrhovom období je za hlavnú pozdĺžnu os možné považovať urbanistickú štruktúru okolo cesty III. triedy, hlavnou priečnou osou bude priestor okolo historickej strednej priečnej komunikácie, vedúcej od križovatky s cestou III/2148 južným smerom cez potok Kalník a ďalej na juh do extravilánu obce.

Za ťažiskové priestory obce je možné považovať priestor okolo kultúrneho domu s obecným úradom a priestor okolo historickej strednej priečnej cesty, na južnom konci s pokračovaním západným smerom k areálu bývalého hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva. Prírodnou osou zastavaného územia je potok Kalník s brehovými porastami.

V urbanistickom riešení územného plánu je potrebné v rámci vytypovaných ťažiskových priestorov vytvoriť podmienky na doplnenie občianskej vybavenosti a na formovanie kvalitných verejných priestorov, ako miest pre spoločenské kontakty obyvateľov, ich každodenný relax a oddych. Stvárnenie verejných priestorov a ich mierka by mali zodpovedať charakteru malého vidieckeho sídla.

V rámci formovania urbanistickej štruktúry je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru, prírodné a krajinné prostredie nenarušiť cudzími architektonickými prvkami, eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území na štruktúru sídla, vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života. Formovanie urbanistickej štruktúry vrátane intenzity zástavby, musí vychádzať z pôvodného charakteru sídla, z priority zachovania kvality a špecifického rázu vidieckeho prostredia.

Základným charakteristickým prvkom obce by mala naďalej zostať drobná zástavba solitérnych rodinných domov i občianskej vybavenosti. Nová zástavba by mala rešpektovať prostredie a okolitú zástavbu, používať tvaroslovné prvky regionálnej architektúry, zároveň by mala mať súčasný architektonický výraz.

Dôležitá je harmonizácia urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím. Charakter obce v rámci krajiny by mal byť zachovaný, panoráma by nemala byť narušená výškovými dominantami ani nevhodnou schématickou zástavbou. Na horizontoch zabezpečiť nenarušenie súčasnej krajinej štruktúry akoukoľvek zástavbou. Vo väčšej miere je žiadúce zapojiť do organizmu obce prírodné prvky. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky aj pre uplatnenie prírodných dominant, sídelnej a krajinej zelene, uvažovať o vhodnom zapojení prírodných štruktúr zelene do organizmu obce pri zachovaní prírodnej krajinej štruktúry. Zároveň vytvoriť podmienky na ochranu voľnej krajiny - nevytvárať izolované urbanistické celky, vo voľnej krajine nepripustiť rozptýlenú obytnú zástavbu.

I. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU

Zastavané územie obce je tvorené najmä obytnými plochami rodinných domov. V najstarších častiach obce sú niektoré neobývané domy v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave, väčšina domov je priebežne obnovovaná, príp. prestavovaná. Nepredpokladáme tu žiadnu veľkoplošnú obnovu, prestavbu alebo asanáciu.

Navrhnuť na obnovu, prestavbu alebo asanáciu je potrebné najmä :

- a) objekty s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom (schátralé a nevyužívané domy a hospodárske budovy v obytnom území, ako aj na nevyužívanom hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva),
- b) na asanáciu navrhnúť hospodárske objekty a drobné stavby, ktoré svojím nevhodným umiestnením znemožňujú úpravu šírkového usporiadania miestnych komunikácií v súlade s platnými STN.

J. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Obec Horný Kalník sa nachádza približne 5 km východne od okresného mesta Martin. S mestom ju spája cesta tretej triedy č.III/2148 od Dolného Kalníka, napojená úrovňovou križovatkou na cestu III/2132 (cesta SNP) pri rozhladni *Na Trní*, ktorá obec dopravne spája so Sučanmi a Turčianskymi Teplicami, popod masív Veľkej Fatry. Cez riešené územie prechádza v dĺžke cca 1,0 km.

Cesta III/2148 je napojená na nadradenú cestnú sieť prostredníctvom cesty III/2145 na cesty I.triedy č. 65 a č. 18, ktorá sa pripája na diaľnicu D1 Dubná Skala - Turany.

Zastavaným územím obce prechádza cesta III/2148, ktorá je hlavnou komunikačnou osou obce, plní funkciu zbernej komunikácie. Služi prevažne účelovej a rekreačnej doprave, hlavne do Jasenskej doliny. Okrajová poloha obce, mimo hlavných cestných ťahov zabezpečuje relatívne pomerne kludové prostredie. Šírka existujúcej komunikácie sa pohybuje od 7,0 m do cca 7,5 m, t.j. min šírka jazdného pruhu je 3,0 m, čo je vyhovujúce. Na cestu III/2148 sa napájajú miestne komunikácie. Existujúce komunikácie sú smerovým vedením aj priestorovou úpravou prevažne vyhovujúce, lokálne kolízne body je potrebné doriešiť. V obci chýbajú verejné parkoviská (pri kultúrnom dome s obecným úradom, pri cintoríne).

Cestou III/2148 cez obec vedie trasa prímestskej autobusovej dopravy Martin - Horný Kalník - Sklabinský Podzámok, obojsmerná zastávka je situovaná pri kultúrnom dome.

Cez riešené územie neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je vo vzdialenosti cca 8,0 km v meste Martin, na železničnej trati č.170 Vrútky - Zvolen.

Najbližšie regionálne letisko sa nachádza v Tomčanoch pri Martine, regionálne letisko pre medzinárodnú dopravu je pri Žiline a v Poprade. Do riešeného územia zasahujú ochranné pásma letiska Martin - Tomčany.

V obci nie sú cyklistické chodníky, cyklisti využívajú ako cyklotrasu cestu č.III/2148. Cez katastrálne územie obce prechádza značená cyklistická trasa -červená č.032 Turčianska cyklomagistrála : Vrútky - T.Kľačany - Sučany -T. Štiavnička - Sklabiňa - Necpaly - Blatnica - Mošovce -T.Teplice, dl. 55 km, prechádza aj zastavaným územím v trase cesty III/2148.

V niektorých lokalitách obce je problém s bezpečným peším pohybom chodcov - chýbajú chodníky pozdĺž cesty III/2148.

V katastri obce Horný Kalník nie je evidovaný žiadny zdroj pitnej vody. Katastrálnym územím obce preteká potok Kalník, ktorý je ľavostranným prítokom Sklabinského potoka, má dĺžku 5,3 km a je tokom V. rádu.

Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, napojenú na skupinový vodovod Martin (správcom je v súčasnosti Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s.). Z vodných zdrojov v Jasenskej doline - Bazovská (1,5 - 2,5 l/s), Vôdky (6,0 l/s) a Halmešová (7,0 l/s), ktoré sa nachádzajú asi 5,5 km za obcou Turčianske Jaseno v nadmorskej výške cca 700 m n.m., sú zásobované pitnou vodou obce Turčianske Jaseno, Horný Kalník, Dolný Kalník, časť obce Dražkovce, Diaková, Záborie a Sklabiňa. Z prameňov voda gravitačne priteká do vodojemu v Turčianskom Jasene s objemom $2 \times 150 \text{ m}^3$, ktorý sa nachádza v nadmorskej výške 575 m n.m. - kóta 573,35 m n.m., max. hladina 576,65 m n.m.

Obec v súčasnosti nemá vybudovanú dažďovú ani splaškovú kanalizáciu. Splaškové vody z jednotlivých objektov sú odvádzané likvidované individuálne. V rámci Plánu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca z roku 2002 sa v obci uvažuje s vybudovaním splaškovej kanalizácie. Navrhnutá je gravitačná kanalizačná sieť so zvedením do čerpacej stanice, odtiaľ výtlačným potrubím prečerpáním do existujúcej gravitačnej kanalizácie v obci Dolný Kalník a odtiaľ cez Dražkovce do Tomčian, kde je navrhnuté napojenie na jestvujúci zberač, patriaci do kanalizačného systému mesta Martin, s čistením odpadových vôd v ČOV Vrútky.

Katastrom obce Horný Kalník v súčasnosti prechádzajú VVN linky nadradenej prenosovej sústavy: 220 kV nadzemné elektrické vedenie V271 Bystričany - Sučany a 400 kV nadzemné elektrické vedenie V493 Horná Ždaňa- Sučany (v súčasnosti ich prevádzkuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. Bratislava). Obec bola elektrifikovaná už v r.1935. Elektrickou energiou je zásobovaná prívodným vzdušným vedením - 22 kV linkou cez vzdušné prípojky do 2 distribučných trafostaníc 22/0,4 kV na území obce. Obec v súčasnosti nie je plynofikovaná.

Katastrálnym územím prechádzajú podzemné vedenia (diaľkové káble) - v súčasnosti v správe spoločnosti Slovak Telekom.

Z hľadiska telekomunikačného členenia patrí obec pod Primárne centrum sieťovej infraštruktúry Martin (CSI-MA) a následne do Sekundárneho centra (RCSI-ŽA) Žilina. Ústredňa je pripojená na hlavnú - riadiacu digitálnu ústredňu v Martine prostredníctvom optického kábla. Územie je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov Orange, T-Mobile, O2 a Telekom, v katastrálnom území obce nie sú žiadne vysielacie.

V obci nie je samostatná poštová prevádzka. Poštové služby (odosielacie) sú zabezpečované cez poštovú schránku, umiestnenú na budove obecného úradu.

Požiadavky na riešenie dopravy a koncepcie technického vybavenia:

- a) navrhnuť základný komunikačný systém obce tak, aby rešpektoval špecifiká územia a súčasne zabezpečil všetky prepravné vzťahy vznikajúce v území,
- b) navrhnuť odstránenie bodových a líniových závad komunikácií v riešenom území (predovšetkým homogenizáciu parametrov cesty III. triedy v riešenom území), dobudovanie chodníkov, zriadenie výhybní a obratísk na jednopruhovými obojsmerných miestnych komunikáciách, zlepšenie funkčných parametrov vytypovaných miestnych komunikácií, šírkové usporiadanie miestnych komunikácií a dopravné napojenia plôch a komunikácií riešiť v súlade s platnými STN,
- c) vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110, navrhnuť v riešenom území dostatočný počet plôch pre statickú dopravu, vychádzajúci z výhľadového stupňa osobnej automobilizácie 1:3 a platnej STN, riešiť dostatočné množstvo parkovísk a odstavných plôch v ťažiskových priestoroch obce, pri objektoch verejnoprospešnej občianskej vybavenosti (kultúrny dom, cintorín, športoviská), pri ostatných objektoch a prevádzkach je dostatok parkovacích miest povinný zabezpečiť prevádzkovateľ (investor) stavby na vlastnom pozemku prevádzkovaného objektu alebo prevádzky,

- d) komunikácie, dopravné plochy a zariadenia navrhnuť tak, aby v max. možnej miere akceptovali požiadavku trvale udržateľnej dopravy (v rámci trvale udržateľného životného prostredia),
- e) rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie, najmä výstavbu novej trasy R3 v úseku Martin - Horná Štubňa,
- f) rešpektovať a vyznačiť ochranné pásma ciest mimo zastavaného územia obce v zmysle platných právnych predpisov,
- g) v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5/50, 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110, mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- h) pri plánovaní inžinierskych sietí je potrebné tieto viesť mimo cestný pozemok, pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty,
- i) posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy (hluk, emisie) a v prípade potreby navrhnuť opatrenia na ich elimináciu,
- j) vyhodnotiť spôsob obsluhy územia hromadnou dopravou (HD) a navrhnuť jej organizáciu vo vzťahu k predpokladanému rozvoju obce vrátane situovania vyhovujúcich zastávok autobusovej dopravy so samostatnými zastávkovými pruhmi, v súčasnom zastavanom území tam, kde to priestorové pomery dovoľia, riešiť bezpečný prístup peších k zastávkam, vyznačiť pešiu dostupnosť zastávok HD,
- k) venovať dostatočnú pozornosť vedeniu komunikácií pre nemotorovú dopravu - peších aj cyklistov, riešiť predovšetkým doplnenie chodníkov pozdĺž cesty III/2148 v zastavanom území, vytypovať v území ďalšie pešie prepojenia, preveriť možnosť umiestnenia chodníkov zdravia a náučných chodníkov,
- l) pri návrhu cyklistickej a pešej dopravy vytvárať vzájomne prepojenú sieť, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov, cyklistické a pešie trasy vyznačiť i v širších vzťahoch k príľahlému územiu, navrhnuť vytvorenie oddychových miest a infraštruktúry pre cyklistov,
- m) dopravné napojenia lokalít, navrhované komunikácie, statickú dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými technickými predpismi a STN, vo výkrese dopravy vyznačiť dopravné trasy, dopravné zariadenia a ich parametre, navrhnuť a vyznačiť výhľadové kategórie a funkčné triedy ciest v zmysle platných STN a vyššie uvedených požiadaviek,
- n) prehodnotiť kapacitu existujúcich zariadení technickej infraštruktúry s ohľadom na plánovaný počet obyvateľov, rozvoj všetkých základných funkcií sídla v návrhovom období a navrhnuť doplnenie sietí technickej infraštruktúry v nových lokalitách,
- o) zásobovanie pitnou vodou riešiť z verejného vodovodu, navrhované trasy nových rozvodov vody prednostne situovať do verejných plôch (verejné priestranstvá, zelené pásy pozdĺž komunikácií), vodovodné potrubia riešiť s možnosťou ich zokruhovania,
- p) kanalizáciu riešiť ako delenú (splaškovú a dažďovú), splaškové odpadové vody z riešeného územia odvádzať a likvidovať v súlade s ustanoveniami vodného zákona,
- q) v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený oproti stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (zachovať retenčnú schopnosť územia), podporovať inovačné postupy a technológie, zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia,
- r) dodržať ochranné pásma vodných stavieb v dotknutom území,
- s) z hľadiska vodných tokov pri návrhu rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné platné technické normy a strategické dokumenty, v návrhu územného plánu neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, zachovať prístup k pobrežným

- pozemkom pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu (5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze),
- t) rešpektovať ochranné pásmo pozdĺž vodného toku Kalník a jeho prítokov v šírke 4 m od brehovej čiary obojstranne, ochranné pásma vodných tokov je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma odsúhlasit' so správcom toku,
 - u) vyznačiť v návrhu existujúce, resp. plánované VVN a VN elektrické vedenia, rešpektovať ich ochranné pásma v zmysle platných predpisov. VN vedenia a prípojky na trafostanice v zastavanom území riešiť ako zemné káblové,
 - v) trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA, v prípade požiadavky na výkon do 250 kVA kompaktné, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé NN vedenia neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite, prípojky na trafostanice v zastavanej časti riešiť ako zemné káblové,
 - w) vedenia nízkeho napätia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie. Pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle zák. č. 251/2012 Z.z. - §43, manipulačný priestor od podperných bodov 1 meter a neporušenie ich stability, elektromerné rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste,
 - x) v zastavanom území obce navrhnúť nahradenie existujúcich vzdušných telekomunikačných sietí za podzemné káblové,
 - y) podporovať využitie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív vzhľadom na negatívne dopady na ŽP,
 - z) plynofikáciu obce riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov, na základe podmienok a vyjadrení prevádzkovateľa siete, rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma od navrhovaných plynárenských zariadení v zmysle z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov,
 - aa) rešpektovať ochranné pásma zariadení a líniových vedení všetkých druhov technickej infraštruktúry v riešenom území.

K. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

V územnom pláne je potrebné zohľadniť trasy existujúcich sietí technickej infraštruktúry a známe zámery plánovaných sietí technickej infraštruktúry, najmä :

- a) ochranné pásma objektov a líniových vedení technickej infraštruktúry (cesty, trafostanice, VVN a VN elektrické vedenia, vodovody, kanalizačné trasy, telekomunikačné vedenia a pod.) stanoviť, vyznačiť a rešpektovať v súlade s právnymi predpismi a technickými normami, platnými v čase spracovania návrhu ÚPN,
- b) ochranné pásma Letiska Martin - zapracovať do grafickej, textovej a záväznej časti územného plánu.

L. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM, POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA

L.1 Ochrana prírody a tvorba krajiny, ekologická stabilita územia

Do riešeného katastrálneho územia nezasahujú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia prírody. V celom katastrálnom území obce platí všeobecná ochrana prírody a krajiny a prvý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Do katastrálneho územia obce nezasahujú chránené územia NATURA 2000, v súčasnosti v riešenom území nie sú evidované ani mokrade regionálneho a lokálneho významu .

V riešenom území nie sú evidované žiadne ochranné lesy ani lesy osobitného určenia, vyhlásené rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa aktuálneho znenia zákona o lesoch.

V riešenom území nie sú evidované žiadne chránené stromy, chránené podľa platného znenia zákona o ochrane prírody a krajiny. Kompetencie ochrany prírody v prípade ochrany drevín vykonáva obec.

V návrhu územného plánu je potrebné na zachovanie, resp. zmenu krajinných prvkov, ovplyvňujúcich ekologickú stabilitu a krajinný obraz obce Horný Kalník vychádzať z krajinoekologických opatrení, navrhnutých v *Krajinoekologickom pláne (KEP)*, ktorý je súčasťou Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce Horný Kalník (Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová, Mgr. T.Šolomeková PhD., Ing. P.Baláž, PhD., 2017). Zároveň je potrebné prihliadať aj na prvky kostry miestneho územného systému ekologickej stability (priestory a lokality s vysokou krajinoekologickou hodnotou, navrhnuté v rámci *Krajinoekologického plánu*).

Podľa ÚPN VÚC Žilinského kraja, vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov, do katastrálneho územia Horný Kalník zasahuje **biokoridor regionálneho významu územie Trebostovo - Záborie** (terestrický), ID 6/27, ktorý je v aktuálnom dokumente RÚSES okresu Martin (SAŽP 2014) označený ako **RBk 9 Trebostovo - Záborie**. Súčasťou regionálneho biokoridoru Rbk 9 je **genofondová lokalita GL č.141 Kalnícky háj**. V návrhu územného plánu obce je potrebné rešpektovať záujmy ochrany prírody v uvedených územiach.

Ďalšími významnými záujmami z hľadiska ochrany prírody sú :

- alúviá potokov a ich prítoky,
- mokradňové lokality,
- mimolesná roztrúsená vegetácia (stromy a kry),
- biotopy európskeho a národného významu.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny je potrebné:

- zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov (stanoviť šírku pásu od vodného toku, ktorý by zostával ako trvalý trávny porast alebo brehový porast vodného toku),
- nezastavovať zátopové územia, ktoré slúžia ako kapacitné nádrže, zachytávajúce prívodové vlny,
- neorať poľnohospodársku pôdu po spádnici a stanoviť uhol sklonu, kde nie je možné hospodáriť na poľnohospodárskej pôde inak, ako pasienkovým hospodárstvom.

L.2 Ochrana kultúrneho dedičstva

Obec Horný Kalník Obec sa prvýkrát spomína v r.1225. Obec sa od Dolného Kalníka oddelila v 13., najneskôr začiatkom 14. stor. Pôvodná parcelácia sa čiastočne zachovala v strednej časti obce, po obidvoch stranách potoka Kalník. Pôvodné rodinné domy boli otočené prevažne štítom do ulice. Najstaršie domy boli väčšinou jednopriestorové, drevené, pokryté slamenou strechou.

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne národné kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR. V evidencii archeologických nálezísk ani v odbornej literatúre nie je evidované žiadne archeologické nálezisko. Podľa starých máp je možné však vyčleniť nasledujúce archeologické nálezisko :

- Horný Kalník, poloha "v centre obce na pravom brehu potoka Kalník, zrejme pri moste cez potok" - zrejme 19. stor., zaniknutá kaplnka. Uvedené archeologické nálezisko je známe len z historických prameňov a nie je dodnes verifikované v teréne, absentuje geodetické vytýčenie polohy.

Obec Horný Kalník má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská. Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba rešpektovať aj historickú časť chotára obce, podľa vymedzenia pamiatkového úradu. Vzhľadom k predpokladu nateraz neznámych archeologických nálezísk je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú ochranu archeologického dedičstva. Do návrhu ÚPN obce je potrebné zapracovať podmienku, aby pri akejkoľvek stavebnej činnosti bol oslovovaný príslušný orgán pamiatkovej ochrany (v súčasnosti Krajský pamiatkový úrad Žilina), ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch bude orgánom pamiatkovej ochrany stanovená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

V spolupráci s obcou je potrebné pri spracovaní návrhu územného plánu obce vytypovať na vytvorenie Evidencie pamätihodností obce hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka, ktoré nie sú vyhlásenými NKP, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu, napr. hasičská zbrojnica, drevená zvonica (premiestnená do skanzenu v Pribyline - obec má záujem vybudovať jej repliku), a pod.

V záväznej časti územného plánu stanoviť také usmerňujúce, resp. limitujúce zásady pre stavebnú a inú činnosť, ktoré zabezpečia, aby plochy neodkrytých archeologických nálezísk neboli akoukoľvek ľudskou činnosťou negatívne ovplyvnené alebo poškodené.

Pri novej výstavbe a prestavbách je potrebné v maximálne možnej miere rešpektovať charakter zástavby, mierku a výškové zónovanie.

L.3 Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem

- a) V riešenom území podľa údajov ŠGÚDŠ Bratislava nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, nie sú tu evidované staré banské diela, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.
- b) V riešenom území ŠGÚDŠ Bratislava eviduje 2 odvezené skládky odpadov. Skládky je potrebné dostatočne zohľadniť a vyznačiť v grafickej časti územného plánu. V predmetnom území sú v súčasnosti evidované 3 územia svahových deformácií (potenciálne), všetky mimo zastavaného územia a jeho okolia. Evidované zosuvné územia je potrebné vymedziť ako plochy, vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12, ods. 4, písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplán. podkladoch a územnoplán. dokumentácii a vyznačiť ich v grafickej časti územného plánu. Vhodnosť a podmienky prípadného stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné podmieniť posúdením a overením inžinierskogeologickým prieskumom. V Atlase stability svahov je evidovaný v riešenom katastri „rajón nestabilných území“, a to po ľavej strane intravilánu. Tiahne sa k Záboriu a Hornému Jaseňu. Charakteristika podrajónu je nasledovná: územie bezprostredného okolia registrovaných svahových deformácií a územia s doteraz nezaregistrovanými svahovými deformáciami, s priaznivou geologickou stavbou ku vzniku svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia). Na plochách, ktoré sú v rajónoch nestabilných a poten-

ciálne nestabilných území, hrozí aktivizácia svahových deformácií, dosiaľ nezmapovaných, vplyvom prírodných pomerov alebo negatívny antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou. Stavebné využitie území v rajónoch nestabilných a potenciálne nestabilných území je potrebné overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

- c) V územnom pláne je potrebné rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné technické normy „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“, „Úpravy riek a potokov“ a pod. Zachovať ochranné pásmo pozdĺž vodného toku Kalník a jeho prítokov v šírke 4 m od brehovej čiary obojstranne. V ochrannom pásme vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Ochranné pásma vodných tokov je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia. Taktiež je nutné rešpektovať vyjadrenie správcu vodného toku, zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity - uvedené požiadavky je potrebné zapracovať do príslušných častí (smerných i záväzných) návrhu územného plánu obce.

M. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

M.1. Záujmy obrany štátu

V riešenom území obce sa z hľadiska záujmov obrany štátu nenachádza žiadny objekt ani komunikácia.

M.2 Záujmy požiarnej ochrany

Obec Horný Kalník má hasičskú zbrojnicu, umiestnenú pri ceste III/2148. Zdrojom požiarnej vody je verejný vodovod s osadenými požiarňami hydrantmi. Hasičská zbrojnica je po rekonštrukcii v roku 2016 vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave.

V návrhu územného plánu je potrebné riešiť požiadavky na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov, na zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou v zmysle platných právnych predpisov .

M.3 Ochrana pred povodňami

- a) Obec má spracovaný plán povodňovej ochrany z r.2012 - Povodňový plán záchranných prác obce, ktorý bol spracovaný v súlade s Metodickým pokynom ObÚ Martin č.3/2011. Do návrhu územného plánu je potrebné zahrnúť protipovodňové opatrenia a protipovodňovú úpravu brehov vodného toku Kalník v úseku, vedúcom zastavaným územím. Stavby protipovodňovej ochrany zaradiť medzi verejnoprospešné stavby.
- b) Opatrenia pred povodňami je potrebné vykonávať v súlade so zákonom č.7/2010 Z.Z. o ochrane pred povodňami:
- §4 odst.(2) - preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami
 - odst.(3) - opatrenia v čase povodňovej situácie
 - odst.(4) - opatrenia po povodni.
- c) Z hľadiska ochrany územia pred povodňami je v návrhu potrebné :
- rešpektovať ochranné pásma tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov,
 - pri návrhu technických riešení dodržiavať platné technické normy,
 - v návrhu vychádzať z aktuálneho znenia zákona o ochrane pred povodňami (v súčasnosti zákon č.7/2010 Z.z.),

- zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti, v nevyhnutných prípadoch výstavbu v inundačnom území podmieniť účinnými protipovodňovými opatreniami na náklady investorov stavieb a osadením stavieb nad záplavovú čiaru Q100,
- stavby, navrhované na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez podpivničenia, v prípade navrhovanej výstavby s možnosťou podpivničenia je potrebné zabezpečiť ochranu jednotlivých objektov proti podzemnej a vztlakovej vode,
- protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- je potrebné vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov a pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z územia,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený oproti stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente - dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri navrhovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
- obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov,
- odtokové pomery v povodiach riešiť s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- návrh využitia územia nesmie vyvolať významné zásahy do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma je potrebné odsúhlasiť so správcom toku.

M.4 Záujmy civilnej ochrany

- a) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany, spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, riešiť a zabezpečovať v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (v súčasnosti zák. č.42/1994 Z.z., úplné novelizované znenie zák.č.47/2012 Z.z.) a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. (novelizovaná vyhl.č.399/2012 Z.z.) o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
- b) Zariadenia civilnej ochrany sú ochranné stavby a stavby alebo ich časti a technologické súčasti, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.
- c) Technický prostriedok na varovanie obyvateľstva a vyrozumienie osôb (siréna) sa na území obce nenachádza, jeho funkciu plní obecný rozhlas.
- d) V návrhu vyznačiť zosuvné územia a prípadné umiestnenie stavieb na týchto plochách podmieniť obstaraním inžiniersko-geologického prieskumu, ktorý preverí možnosti a určí podmienky prípadnej výstavby.
- e) Územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platných právnych predpisov (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláška MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia).
- f) Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany v územnom pláne (podľa § 4 vyhlášky 532/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov) riešiť v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia.

N. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA OBCE S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA, VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSOBAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Základná charakteristika priestorového usporiadania obce Horný Kalník vychádza z historického vývoja - prevláda obytné územie s nízkopodlažnou zástavbou (prevažne rodinné domy), doplnené na južnom okraji areálom poľnohospodárskej výroby.

Plochy občianskej vybavenosti sú zastúpené minimálne - plochou kultúrneho domu s obecným úradom a hasičskou zbrojnicou. Popri obytnej funkcii s občianskou vybavenosťou je v súčasnosti v zastavanom území najviac zastúpená funkcia poľnohospodárskej výroby (plochy záhrad, sádov, hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva). Funkčnú štruktúru zastavaného územia dopĺňajú plochy dopravnej, technickej infraštruktúry, vodné toky so sprievodnou zeleňou, zeleň cintorína. Rekreačná funkcia je zastúpená len v zastavanom území (chalupárstvo). V katastrálnom území výrazne prevláda poľnohospodárska pôda nad lesnými pozemkami.

Pri návrhu priestorového a funkčného usporiadania obce v návrhovom období je za hlavnú pozdĺžnu os možné považovať urbanistickú štruktúru okolo cesty III. triedy, hlavnou priečnou osou bude priestor okolo historickej komunikácie - stredná priečna komunikácia, vedúca od križovatky s cestou III/2148 južným smerom cez potok Kalník ďalej na juh do extravilánu obce.

Za ťažiskové priestory obce považovať priestor okolo kultúrneho domu s obecným úradom a priestor okolo historickej strednej priečnej cesty, na južnom konci s pokračovaním západným smerom k areálu bývalého hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva. Prírodnou osou zastavaného územia je potok Kalník s brehovými porastami.

V urbanistickom riešení územného plánu je potrebné v rámci vytypovaných ťažiskových priestorov vytvoriť v návrhu podmienky na doplnenie občianskej vybavenosti a na formovanie kvalitných verejných priestorov, ako miest pre spoločenské kontakty obyvateľov, ich každodenný relax a oddych. Stvárnenie verejných priestorov a ich mierka by mali zodpovedať charakteru malého vidieckeho sídla.

Urbanistickým návrhom je potrebné vytvoriť podmienky na rozvoj *obytnej, výrobnjej a rekreačnej* funkcie obce. Ďalší rozvoj bývania orientovať na plochy bezprostredne nadväzujúce na súčasné obytné územie s prednostným využitím prelúk v súčasnej obytnej zástavbe. Navrhnuť doplnenie plôch pre chýbajúce športovo-rekreačné vybavenie obyvateľov a návštevníkov obce, riešiť nové vhodné funkčné využitie hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva.

Súčasne záväznými regulatívami vytvoriť podmienky na ochranu voľnej krajiny - nevytvárať izolované urbanistické celky, zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe.

V návrhu je tiež potrebné stanoviť výškové, objemové limity pre novú zástavbu, určiť limity pre intenzitu využitia územia. Zamedziť použitie cudzích regionálnych prvkov architektúry. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky pre uplatnenie sídelnej a krajinnej zelene.

Požiadavky na stavby, užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi.

O. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, VÝROBY A REKREÁCIE

O.1 Bývanie

- plochami na bývanie sú v zmysle vyhl.č.55/2001 Z.z. plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská,
- plochy, potrebné na bývanie navrhnuť v rozsahu, vyplývajúcom z predpokladaného počtu obyvateľov obce a vývoja obývanosti bytového fondu - uvedený rozsah obytných plôch zväčšiť o primeranú urbanistickú rezervu,
- s prihliadnutím na doterajší vývoj a všeobecné trendy uvažovať s postupným znižovaním koeficientu obývanosti, t.j. počtu obyvateľov, pripadajúcich na jeden trvale obývaný byt z 3,04 pri sčítaní v roku 2011 na :
2,75 obyvateľa/1 byt v roku 2 038
- pozemky na pokrytie potreby výstavby nových bytov riešiť najmä formou individuálnej bytovej výstavby - samostatne stojace, prípadne skupinové formy rodinných domov,
- bytovú výstavbu orientovať prednostne na využiteľné preluky v intraviláne i mimo intravilánu, plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a voľné plochy v kontakte so súčasnými obytnými plochami,
- návrhom jednoznačných funkčných a priestorových regulatívov a limitov vylúčiť možné kolízie pri využití územia a zabezpečiť vytváranie harmonického obytného prostredia.

O.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

- plochy pre občiansku vybavenosť navrhnuť pre obec v rozsahu, vyplývajúcom z počtu obyvateľov a predpokladaných návštevníkov v rámci rekreácie a turizmu,
- umiestnením plôch občianskej vybavenosti sledovať dotvorenie centra obce a ťažiskových priestorov obce,
- plochy základnej občianskej vybavenosti navrhnuť s ohľadom na potreby jednotlivých častí obce a prijateľné dochádzkové vzdialenosti,
- vytvoriť podmienky pre vybudovanie chýbajúcich športovísk pre obyvateľov aj návštevníkov obce a pre vybudovanie ihrísk pre dospelých a deti všetkých vekových kategórií s vyhovujúcimi dochádzkovými vzdialenosťami pre jednotlivé obytné časti obce,
- riešiť možnosť umiestnenia sociálneho zariadenia pre občanov, vyžadujúcich starostlivosť (denný stacionár, penzión pre dôchodcov a pod.) - v rámci plôch občianskej vybavenosti, resp. v obytnom území,
- riešiť umiestnenie domu smútku.

O.3 Výroba

- vytypovať vhodné lokality na umiestnenie plôch výroby, skladov a výrobných služieb v návrhovom období,
- výrobnú funkciu v obytnom území a v kontakte s ním obmedziť na plochy pre umiestnenie malých, max. stredne veľkých výrobných prevádzok bez negatívnych vplyvov na obytné a rekreačné prostredie,
- pri lokalizácii nových výrobných plôch je potrebné predovšetkým zohľadniť možnosť napojenia nákladnou dopravou bez prejazdu obytným územím, resp. výrobné činnosti obmedziť na druhy s nízkymi nárokmi na objem nákladnej dopravy a bez nárokov na prepravu veľkými nákladnými automobilmi,
- prehodnotiť funkčné využitie areálu poľnohospodárskej výroby,
- v návrhu územného plánu je potrebné vytvoriť podmienky pre udržanie súčasnej poľnohospodárskej výroby a pre rozvoj tradičných ekologických foriem hospodárenia.

O.4 Rekreačia

- a) obec má predpoklady najmä pre funkciu zotavenia a turizmu záľub (poľovníctvo, jazdecké športy, chalupárenie, piknik a pod.),
- b) v návrhu územného plánu pre funkciu rekreácie uprednostniť využitie objektov a plôch v súčasných zastavaných častiach obce pred zaberaním voľných plôch v jej extraviláne,
- c) na rozvoj rekreačnej funkcie využiť najmä prírodné a kultúrne hodnoty územia - zlepšiť je potrebné podmienky pre pešiu turistiku, cykloturistiku, pobyt v prírode a vidiecku turistiku,
- d) vytvoriť podmienky pre rôzne druhy rekreačných, turistických a relaxačných aktivít v obci aj v katastrálnom území návrhom viacúčelových turistických a rekreačných trás, s oddychovými, vyhliadkovými a piknikovými miestami, s prepojením do susedných katastrálnych území - pri návrhu trás zohľadniť existujúce a plánované trasy vyššieho významu, prechádzajúce riešeným katastrálnym územím,
- e) vytvoriť podmienky na vybudovanie športového areálu v obci - plochy pre rôzne druhy športov, nenáročné športové vybavenie, detské ihrisko, a pod.,
- f) kapacity športovo-rekreačnej vybavenosti riešiť pre potreby domácich obyvateľov aj s ohľadom na rekreačných návštevníkov.

P. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- a) návrh územného plánu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi pre jednotlivé zložky životného prostredia (pôda, voda, ovzdušie, ...),
- b) nakladanie s odpadmi riešiť v súlade s krajským programom odpadového hospodárstva, v územnom pláne obce riešiť miesta na primárny separovaný zber odpadov,
- c) pri návrhu územného plánu a nových obytných území eliminovať možné nepriaznivé vplyvy (najmä od dopravy, výroby, radónové riziko, ochranné pásmo cintorína a pod.) a vytvoriť podmienky na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia v zmysle aktuálnych právnych predpisov (zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia). Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platných právnych predpisov (zákon č.355/2007 Z.z. a vyhláška MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia). V obytnom území nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb, predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, fugatívne emisie,
- d) v návrhu rešpektovať požiadavky, vyplývajúce zo stavu životného prostredia v obci:
 - v návrhu vymedziť územia náchylné na zosuvy a plochy evidovaných skládok odpadov ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12, ods. 4, písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacej dokumentácii, prípadnú výstavbu na týchto územiach podmieniť inžiniersko-geologickým prieskumom,
 - rešpektovať RÚSES okresu Martin, spracovateľ SAŽP B.Bystrica, 07/2015,
 - v územiach, navrhnutých na výstavbu, riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu a odvádzanie splaškových vôd v súlade s ustanoveniami vodného zákona,
 - rešpektovať ochranu pôd v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov,
 - riešiť posilnenie a doplnenie existujúcich zelených plôch v súlade s funkčným využitím územia priestorovým usporiadaným, urbanistickým riešením a posúdiť možnosti revitalizácie zelene a začlenenia do navrhovaných štruktúr,

- v návrhu koncepcie rozvoja vytvoriť podmienky pre implementáciu navrhovaných prvkov ÚSES miestneho a regionálneho významu,
- prehodnotiť charakter a stav zelene, koncepciu verejnej zelene riešiť s prioritou funkčnej kvality, zamerať sa na zosúladenie estetickú a ochrannú funkciu,
- v návrhu určiť zásady a regulatívy výsadby vhodnej zelene v rozvojových plochách, v súlade s navrhovaným funkčným využitím územia, do plôch zelene sídla zapojiť vodné toky s brehovými porastami,
- rešpektovať vodohospodárske záujmy, požiadavky na čistenie odpadových vôd a dosiahnutie dobrého stavu vôd v zmysle platných právnych predpisov (zákon o vodách č. 364/2004 Z. z., nariadenie vlády č. 269/2010),
- v návrhu aplikovať adaptačné opatrenia podľa Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (uznesenie vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014),
- z hľadiska ochrany ovzdušia riešiť stav v oblasti vykurovania, prípadne vplyv prenosu zo susedných území a vyhodnotiť možnosti využitia alternatívnych/obnoviteľných zdrojov energie v súlade s určeným rozsahom hodnotenia (SEA), vydaným pre návrh územného plánu obce,
- rešpektovať ochranné pásma všetkých druhov.

Q. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy, vyplývajúce z ustanovení právnych predpisov, platných v dobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie (v súčasnosti zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súvisiace predpisy a zákon č.326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a súvisiace predpisy). Zo znenia v súčasnosti platných právnych predpisov vyplývajú nasledovné požiadavky :

- a) v zmysle § 13, ods.1 zák. č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v tejto kapitole ďalej len „zákona“) pri obstarávaní a spracovaní územného plánu obce dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa § 12 zákona,
- b) podľa § 12 ods.1 zákona možno použiť poľnohospodársku pôdu na stavebné a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu, podľa § 12 ods.2 písm. a) zákona chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu podľa odseku 1 zákona,
- c) v zmysle NV SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber je od 1.4.2013 v k.ú. Horný Kalník chránená poľnohospodárska pôda s týmito kódmi BPEJ : 0712003, 0729003, 0764423, 0812003, 0863402, 0864403, 0864423, 0869202, 0869402 - navrhovať na stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch,
- d) v zmysle §12 ods.2 písm. b) zákona a metodického usmernenia riešiť umiestnenie stavieb na poľnohospodárskej pôde za hranicou zastavaného územia so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd a vyhodnotiť ich dôsledky v porovnaní s nulovým variantom,
- e) investičné zámery v čo najväčšej miere situovať na nechránenej poľnohospodárskej pôde, v prelukách existujúcej zástavby a pozdĺž vybudovaných miestnych komunikácií,

- f) nenarušovať ucelenosť honov a nest'azovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením, drobením alebo vytváraním častí, nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami,
- g) dôsledky stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde vyhodnotiť a odôvodniť v súlade s platnými právnymi predpismi (§ 5 vyhl. MP SR č.508/2004 Z.z.), v textovej, tabuľkovej a grafickej časti v zastavanom území aj mimo zastavané územie obce, ohraničené k 1.1.1990,
- h) v návrhu vyhodnotiť plochy existujúcich závlah a odvodnení na základe informácie správcov hydromelioračných zariadení,
- i) v prípade, ak vyplynie z návrhu územného plánu požiadavka záberu lesných pozemkov, dodržať ustanovenia platných právnych predpisov (v súčasnosti § 5, § 6 zákona č.326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MP SR č. 12/2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov - t.j. povinnosť rešpektovať zásady ochrany lesných pozemkov, navrhnúť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov, odsúhlasiť návrh územného plánu s príslušným dotknutým orgánom ochrany lesov, atď.),
- j) v súlade s § 6 ods.1 zákona o lesoch navrhnúť a odôvodniť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov a vyhodnotiť možné dôsledky alternatívnych riešení vrátane ich ekonomických dosahov,
- k) zábery lesných pozemkov navrhovať len v mimoriadnych odôvodnených prípadoch, rešpektovať najmä lesy v území pásiem hygienickej ochrany vodných zdrojov a v územiach, náchylných na zosuvy. V prípade navrhovaného záberu lesných pozemkov, zábery vyhodnotiť v zmysle platných právnych predpisov (v súčasnosti § 4 vyhl. č.12/2009 Z.z.),
- l) vyznačiť a rešpektovať ochranné pásmo lesa (50 m od hranice lesných pozemkov), prípadné umiestnenie stavieb a využitie územia v ochrannom pásme lesa podmieniť kladným záväzným stanoviskom orgánu št. správy lesného hospodárstva.

R. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

Povinnosť obstarat' územný plán zóny pred začatím výstavby je potrebné stanoviť v záväznej časti územného plánu obce v prípadoch :

- a) navrhovanej rozsiahlej novej výstavby na v súčasnosti nezastavaných plochách, na ktorých bude nevyhnutné riešiť nové siete technickej infraštruktúry (najmä nové komunikácie v zložitejších územných podmienkach),
- b) pri potrebe vymedziť pozemok alebo stavbu na verejnoprospešné účely,
- c) v prípade, že sa nepredpokladá potreba vyvlastnenia pozemku alebo stavby na verejnoprospešné účely, je možné územný plán zóny nahradiť urbanistickou štúdiou,
- d) podrobné riešenie minimálne urbanistickou štúdiou bude tiež potrebné stanoviť v záväznej časti územného plánu obce pre riešenie verejných priestranstiev v centre obce, športovo-rekreačných areálov a pre rekreačné útvary vo voľnej krajine alebo na riešenie niektorých špecifických územno-technických, krajinno-ekologických, environmentálnych, urbanistických alebo architektonických problémov v obci.

S. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

V záväznej časti územného plánu formulovať zásady funkčného a priestorového usporiadania a využívania územia, vyjadrené vo forme regulatívov so záväznými pravidlami pre využitie územia na vymedzené, v **grafickej časti územného plánu jednoznačne ohrani-**

čené funkčné a priestorovo homogénne jednotky. Do záväznej časti územného plánu začleniť (podľa vyhl.č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) :

- a) zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia,
- b) určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia,
- c) zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia,
- d) zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia,
- e) zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytváranie a udržanie ekologickej stability,
- f) zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie,
- g) vymedzenie zastavaného územia obce,
- h) vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov,
- i) vymedziť časti územia obce, pre ktoré je potrebné riešiť územný plán zóny.

T. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V záväznej časti územného plánu vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby. V zmysle stavebného zákona medzi verejnoprospešné stavby zaradiť :

- a) líniové trasy a ostatné objekty dopravy a technickej infraštruktúry (verejné automobilové a pešie komunikácie, verejné priestranstvá, zastávky hromadnej dopravy, verejné parkoviská, technické zariadenia vodného hospodárstva (vodovody, kanalizácie) , trafo-stanice, regulačné stanice plynu, dažďové zdrže a p.)
- b) zo zariadení občianskej vybavenosti medzi verejnoprospešné stavby zaradiť nekomerčné zariadenia s verejnoprospešným charakterom v skupinách :
 - telovýchova a šport,
 - kultúra a osвета,
 - predškolské a školské zariadenia,
 - samospráva a verejná správa,
 - pohrebiská a súvisiace plochy,
 - sociálna starostlivosť, vrátane sociálnych bytov.
- c) stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,
- d) stavby protipovodňovej ochrany,
- e) plochy verejnej zelene s doplnkovými stavbami (detské ihriská, prístrešky, chodníky, technické vybavenie, a pod.)

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

U. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU ÚZEMNÉHO PLÁNU

- územný plán obce vypracovať pre katastrálne územie v mierke 1 : 10 000, zastavané územie s rozvojovými plochami v mierke 1: 2 000,
- širšie vzťahy pre územie, ktoré má väzby s katastrálnym územím obce (najmä dokumentujúce napojenie obce na trasy dopravy a technickej infraštruktúry) v mierke 1 : 50 000.

OBSAH ÚZEMNÉHO PLÁNU :

Textová časť územného plánu bude obsahovať :

- a) základné údaje

- b) riešenie územného plánu vrátane návrhu záväznej časti územného plánu
- c) doplňujúce údaje
- d) dokladovú časť

Grafická časť územného plánu bude obsahovať :

- a) výkres širších vzťahov (záujmové územie) v M 1 : 50 000
- b) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - katastrálne územie obce v M 1 : 10 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami,
- c) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - zastavané územie (súčasnú a navrhované) v M 1 : 2 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami,
- d) výkres riešenia verejného dopravného vybavenia v M 1 : 2000
- e) výkres riešenia verejného technického vybavenia obce (vodné hospodárstvo, energetika, telekomunikácie a informačné siete) v M 1 : 2000
- f) výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1 : 10 000
- g) vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch v M 1 : 2000.

V súlade s § 12, ods.8 vyhlášky sa môžu výkresy, uvedené v bodoch b), f) a v bodoch d), e) zlučovať za podmienky zabezpečenia ich prehľadnosti a čitateľnosti.

V zmysle § 21, ods.2 stavebného zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení nie je potrebné spracovať koncept územného plánu.

Súčasťou návrhu územného plánu bude posudzovanie vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu „Územný plán obce Horný Kalník“. Rozsah hodnotenia určil Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie pod č. OÚ-MT-OSZP-2017/006055 zo dňa 24.4.2017.

Návrh a čístopis územného plánu vypracovať digitálne na dodaných katastrálnych mapách, doplnených výškopisom a dodať v nasledovných počtoch výtlačkov:

- návrh územného plánu v 2 vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči (formát pdf), navyše 2x výkres širších vzťahov, 1x komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania v M 1:10 000, 2 x vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch (textová časť a grafická časť), a 3x komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania v M 1: 2000.
- čístopis územného plánu v štyroch vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči (formát pdf), navyše 15 x schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb.

Všetky časti územného plánu je potrebné vypracovať v súlade s platným znením stavebného zákona (č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení) a príslušných vykonávacích predpisov (vyhláška č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii).